

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl
From: (10)(2e)
Sent: Wed 5/27/2020 3:07:09 PM
Subject: RE: Notitie veehouderij, luchtkwaliteit en COVID-19
Received: Wed 5/27/2020 3:07:10 PM

Dag allen,

Deze kwestie ligt wat gecompliceerd, ik probeer een paar dingen op een rij te zetten.

Het verzoek om deze notitie komt vanuit LNV maar ook VWS en IenW zijn hierbij nauw betrokken. In een aantal Kamerbrieven is melding gemaakt van dit verzoek van LNV aan het RIVM:

- In de Kamerbrief van de minister van LNV van 22 april inzake 'COVID-19 en mogelijke relatie met dieren' staat vermeld:

'Er worden ook vragen gesteld over de rol van de veehouderij in de huidige coronacrisis en de hypothese dat luchtverontreiniging van invloed zou kunnen zijn op de kwetsbaarheid voor COVID-19.

In hoeverre er een causaal verband is, is momenteel niet bekend. Ik heb het RIVM gevraagd de onderzoeksmogelijkheden te verkennen naar de relatie luchtkwaliteit, veehouderij en COVID-19. Uw Kamer wordt daarover geïnformeerd.'

- In de antwoordbrief van IenW aan de Kamer over luchtkwaliteit en COVID-19, van 5 mei 2020, wordt daarnaar gerefereerd:

'Sinds 2013 coördineert het RIVM het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (VGO). In 2018 is VGO-III gestart waar het risico van longontstekingen rond veehouderijen nader wordt onderzocht samen met andere kennisinstellingen. Zoals ook door de minister van LNV is aangegeven in haar brief "COVID-19 en mogelijke relatie met dieren" van 22 april, verkent het RIVM momenteel de mogelijkheden om de relatie veehouderij, luchtkwaliteit en COVID-19 te onderzoeken. Uw Kamer wordt daarover geïnformeerd.'

- In een Kamerbrief over de 'stand van zaken corona en dieren', van 8 mei, geeft de minister van LNV aan:

'Zoals ik heb aangegeven in mijn brief van 22 april jl. heb ik het RIVM gevraagd de onderzoeksmogelijkheden te verkennen naar een eventuele relatie tussen luchtkwaliteit, veehouderij en gevoeligheid van mensen voor COVID-19. Ook andere factoren naast veehouderij die een rol kunnen spelen zullen daarbij worden meegenomen. Het RIVM stelt momenteel een voorstel op, op basis waarvan het onderzoek uitgevoerd kan worden.'

De communicatie tussen het RIVM en de ministeries loopt via verschillende lijnen, wat op zich niet onlogisch is maar wel goede afstemming vergt:

- (10)(2e) en (10)(2e) hebben intensief contact (gehad) met de beleidsmedewerkers van LNV, VWS en IenW. Op hun verzoek is ook de VGO-stuurgroep betrokken.
- (10)(2e) houdt hierover het formele contact met (10)(2e) DAD-LNV.

Het huidige dilemma is als volgt:

- de ministeries hebben aangegeven de notitie graag met spoed te ontvangen, dit is door (10)(2e) vanmorgen met mij kortgesloten; we moeten dus vaart maken met de afronding
- (10)(2e) en (10)(2e) geven aan meer tijd nodig te hebben voor afronding van de notitie inclusief afstemming met EPI en de VGO-stuurgroep

Gelet op het dringende verzoek vanuit de ministeries is mijn proces-voorstel (afgesteld met (10)(2e)) als volgt:

1. (10)(2e) en (10)(2e) verwerken het commentaar van het MT M&V en van EPI deze week zo goed als mogelijk. Daar waar de onderzoeksopzet nog nadere input van EPI en/of afstemming met de VGO-stuurgroep vergt, wordt dat in de notitie vermeld
- 2.

(10)(2e) (10)(2e)
 (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) Dubbel (10)(2e) (10)(2e)